

Wychodzi dwa razy dziennie, o godz. 12-tej w południe i o godzinie 6-tej wieczorem.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie: miesięcznie 2 kor., kwartalnie kor. 6, za jednorazowe zanoszenie do domu dopłaca się 40 hal., za dwurazowe 60 hal.

Na prowincji: miesięcznie kor. 2 hal. 70, kwartalnie kor. 8. W państwie

Niemieckiem kwartalnie kor. 10; w innych państwach kwartalnie kor. 12. Za niepieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca w żaden sposób wysyłkę dziennie dopłaca się 60 hal. miesięcznie. Zmiana adresu. 40 hal.

Ogłoszenia (inzeraty) przyjmuje kierownik tego działu p. WŁODZIMIERZ STRYCHARSKI w biurze inzeratowem „Głosu Narodu“, róg ul. św. Krzyża i Mikołajskiej 1. 05. Od miejsca wiersza drobnym pismem (petit) za pierwszy raz 16 halerzy, za każdy następny raz 12 hal. skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 30 hal. za pierwszy raz, każdy następny 12 hal. — Nadesłane po 60 hal. od wiersza za każdy raz. — Nekrologi itd. 80 hal. Zamiejscowe ogłoszenia przyjmuje we Lwowie S. Sokołowski, Pasaż Hansmanna, w Wiedniu Haasenstein & Vogler, M. Opolik, M. Dukas, M. Schalek, E. Braun, Kutschera & Schleri, R. Moses, Friedl, w Berlinie F. E. Cos, w Budapeszcie J. Leopold, w Paryżu de Raczkowski 14 Cite de Treviso, F. Jones & Cie.

GŁOS NARODU

Dziennik polityczny założony w r. 1892 przez JOZEFĄ ROGOSZĄ.

Redaktor naczelny: Dr. Antoni Beaupre.

Osobna prenumerata na wydanie wiecz. wynosi miesięcznie w miesiącu z odnośzeniem do domu koronę.

Numer połudn. 10 hal. w. s. czorny 4 hal. Liście piśmienne przekazy na prenumeratę i inseraty, franco do Administracji „Głosu Narodu“. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchji w państwie niemieckiem. Reklamacje

Nr. 252

Kraków, wtorek 2 czerwca 1908 r.

Rok XVI.

OD ADMINISTRACJI.

Wobec rozpoczynającego się miesiąca upraszamy P. T. Prenumeratorów o rychłe odnowienie prenumeraty, celem uniknięcia przerwy w dostawie dziennika.

Prenumerata kwartalna wynosi na prowincji 8 koron, miesięcznie 2-70 h.

Prenumerata w miejscu bez odnośzenia 2 kor., za odnośzenie dopłaca się 40 h.

Wszyscy nowo przystępujący prenumeratorem otrzymają za nadesłaniem 20 hal. na porto powieść „MAY GARNJON“, a nadto pocztęk wychodzącej obecnie powieści W. Collinsa: „Widmo zbrodni“, pierwsze 20 arkusików.

Prawdy i jawności!

Dotychczasowe relacje o krwawym dramacie w Czerniechowie, choć nie wyjaśniły wszystkich szczegółów zajścia, ustaliły jeden fakt niezbicie: że tłum w ciągu 3 godzin oblegał 3 żandarmów i leśniczego, który schronił się pod ich opiekę i że ten tłum był stroną atakującą. To też na podstawie juższych relacji napiętnowaliśmy fałszywe ukraińsko-hakatytyczno socjalistycznej prasy, która czeka tylko okazji, aby wyładować swą nienawiść do Polaków. Wykazaliśmy, że kiedy tłum zagrażał życiu nietylko żandarmów, ale i osób, które szukały schronienia pod ich opieką — nie mogą być oni odpowiedzialni za skutki obrony jaką zmuszeni byli przedsięwziąć. Bo właśnie w tym wypadku, tak straszny fakt, jak strzały do tłumy może być usprawiedliwiony, tylko koniecznością obrony.

Nie jesteśmy nawet tak wyrozumiali, jak w ostatnim numerze organ starorusinów „Halyczanin“. Początkowo zsolidaryzował się on z oszczerstwami i napaściami „Diła“, przypisując winę za nieszczęście w Czerniechowie jedynie „anarchji rządów polskich“ w Galicji. Obecnie zmienił front i w artykule „Żądamy sprawiedliwości“ o wypadkach w Czerniechowie pisze między innymi:

„Trzeba było gruntownie zbadać przyczynę, która wywołała tak powszechne wzburzenie umysłów, a gdyby się okazało, że legalność, na której opierały się pretensje obywatela ziemskiego, była wątpliwej natury, wtedy lepiej było sprawę pozostawić do zupełnego wyjaśnienia, niż stawać w obronie rzekomo pogwałconego autorytetu władzy i doprowadzić do krwawego jej rozwiązania“.

Otóż, musimy tu zaznaczyć, iż nie jesteśmy tak wyrozumiali dla żandarmów, jak or-

gan staroruski. Gdyby po stronie ich była największa legalność, nie sądzimy, aby w obronie choćby najbardziej zagrożonego „autorytetu władzy“ można było strzelać i zabijać. „Autorytet władzy“ w Galicji nie opiera się na kulach i bagnietach żandarmskich! Gdyby wzburzony i podniecony przez agitatorów tłum ruski najbardziej zachwiał „autorytet władzy“ żandarmi powinni byli cofnąć się nie czyniąc użytku z broni. W państwie konstytucyjnym jest dość sposobów, aby wzburzony chwilowo tłum uspokoić, a potem pouczyć go w inny sposób o konieczności poszanowania władzy. Wierzmy, iż galicyjskie organa bezpieczeństwa jeśli zrobiły użytek z broni, to jedynie w obronie własnego życia (do czego wszyscy ludzie, a więc i żandarmi mieli prawo), a co ważniejsza, w obronie życia innych ludzi, do czego byli obowiązani.

Czy do tej obrony niezbędne były aż trzy salwy, czy nie wystarczyłyby bagnety lub strzały na postrach, to powinno zbadać szczegółowe, a bezstronne śledztwo. Wyniki jednak tego śledztwa powinny być jak najspieszniej ogłoszone. Bo nasi wrogowie nie śpią. Krwawy dramat w Czerniechowie do dziś dnia rozbrzmiewa we wrogich nam organach potworną orgią antypolskich oszczerstw. Mówi się tam nietylko o nadużyciach władzy, o przekroczeniu obrony własnej, lecz o dzikiem mordowaniu spokojnego tłumy, o strzelaniu do uciekających! Tym fałszom trzeba zaprzeczyć jak najrychlej i w jak najbardziej kategorycznej formie. Sprawa jest zbyt ważna, aby można było te podle fałszywe puszczać mimo uszu. Gdy korespondenci pism ukraińskich, hakatytycznych, żydowsko-socjalistycznych głoszają że wszyscy zabici i ranni otrzymali postrzały z tyłu, trzeba natychmiast ogłosić stwierdzone podpisami sprawozdanie komisji lekarskiej, która badała zwłoki ofiar, aby zamknąć usta niekoczonym oszczercom!

W szpitalach leżą jeszcze ranni — niech więc lekarze, niech specjalnie wydelegowana komisja zbada ich i ogłosi publicznie wyniki swej ekspertyzy. Pisma nam wrogie obwieszczają, że wśród rannych są ludzie postrzeleni śródtem, co świadczyłoby, iż wbrew doniesieniom urzędowym, strzelał do tłumy leśniczy Kirschner ze swej fuzji myśliwskiej. Niech wiarygodni lekarze stwierdzą swemi nazwiskami, faktyczny stan rzeczy. Przecież zbadać rannych w szpitalu nie trudno.

Jak najrychlejsze przeprowadzenie ekspertyzy i ogłoszenie jej wyników, wobec oszczerstw naszych wrogów jest niezbędne. Polacy nie mają powodu obawiać się najdokładniejszego przedstawienia istotnych faktów. Dlatego wydaje nam się dziwną dotychczasowa obojętność naszego społeczeństwa. Odzywamy się więc do sfer powołanych z apelem: jak najrychlej całej prawdy i jawności!

Prezes Koła polskiego w Dumie O PANSLAWIZMIE.

Gdy przemówienie prezesa Koła polskiego w Dumie, wygłoszone na konferencji sło-

wiańskiej, które wywołało tak olbrzymią sensację w prasie rosyjskiej jest dotychczas nieznane, zasługuje na uwagę interwju, jaki miał z p. Dmowskim petersburski korespondent „Dziennika Wileńskiego“, ponieważ interwju ten stwierdza obecne stanowisko p. Dmowskiego wobec panslawizmu i zamierzonego zjazdu wszechsłowiańskiego, dając pojęcie, jaki mógł być tok „historycznego“ przemówienia p. Dmowskiego.

Korespondent zapytał najpierw, jakie znaczenie przywiązuje p. Dmowski do narad słowiańskich z przybyłymi z Austrii gośćmi.

— Jak pod jakim względem — brzmiała odpowiedź. Nie można w nich upatrywać — ciągnął p. Dmowski — jakiegoś źródła korzyści praktycznych na chwilę obecną. Natomiast mają one duże znaczenie zasadnicze, dają bowiem możliwość stwierdzenia zasadniczych zmian jakie zaszły w całym pojęciu sprawy słowiańskiej i w stanowisku Polaków jako Słowian. Wielu panom tutaj zdaje się, że wszystko zostało po staremu, że jest możliwa tak, jak dawniej, polityka pseudosłowiańska pod hasłami rzekomego słowianofilstwa, wypowiadającą walkę najżywotniejszym interesom słowiańszczyzny. Otóż ja sobie obiecuję, że przy sposobności tych narad uda się wykazać fakt, że w walce, jaką Polacy są zmuszeni prowadzić przeciw systemowi rządów rosyjskich u nas, interesy sprawy słowiańskiej są po naszej stronie.

Jak pan pojmuje dzisiejsze stanowisko Polaków w Słowiańszczyźnie?

— Nie miejsce tu szeroko się nad tem rozwozić. Wskażę panu tylko, że w dobie obecnej, kiedy interesem narodu polskiego wszędzie zagrażają przedewszystkiem potężne wpływy niemieckie, kiedy w opinii polskiej gruntuje się przekonanie, że nasza walka o byt narodowy — to walka z zamachami niemieckimi, czy to wyrażającymi się w bezpośrednim ucisku na gruncie dzielnicy pruskiej, czy w pośrednio oddziaływującym na nasze losy wpływie Prus na politykę państw ościennych — stanowisko nasze wobec Słowian znakomicie się wyjaśnia. Możemy śmiało powiedzieć — i powiedzieć zupełnie szczerze — że sprawa słowiańska — naturalnie, w prawidłowym pojmowaniu i szczerem jej stawianiu — jest naszą sprawą. Wszystkie bez wyjątku ludy słowiańskie mogą być pewne, że ich pomyślność, ich rozwój kulturalny nie są nam obojętne. Ale też musimy od innych Słowian wymagać, żeby rozumieli to znaczenie, jakie ma naród polski i jego walka o byt dla przyszłości całej Słowiańszczyzny.

— Co pan myśli o poglądach dra Kramarza na tę sprawę?

— Z rozmów z d-rem Kramarzem — przynajmniej to z wielką przyjemnością — wyniosłem najsympatyczniejsze pod tym względem wrażenia. Jest to umysł polityczny zupełnie w nowoczesnym stylu; obejmuje on położenie polityczne bardzo szeroko, zdaje sobie zupełnie sprawę z przełomowego znaczenia wypadków ostatniej doby i na tem tle sprawę słowiańską stawia w sposób, który musi trafić do przekonania wszystkich ludzmi nieuprzedzonym i pojmującym należycie interesy swej

ojczyzny, czy będą oni Polakami, czy Rosjanami... Dawny panslawizm, który głosił zlanie wszystkich ludów słowiańskich w jakąś nieokreśloną całość, a który przekształcił się w ideę zlania się wszystkich strumieni słowiańskich w morzu rosyjskim, nikomu u nas do przekonania trafić nie mógł i przy naszej wyraźnej indywidualności, przy naszym polskim patriotyzmie tylko wstręt u nas budził. Natomiast nowoczesne stanowisko słowiańskie, którego wyrazicielem jest dr. Kramarz, a które widzi przyszłą potęgę słowiańszczyzny w rozkwicie i sile każdego z poszczególnych narodów słowiańskich, znajduje u nas napewno szeroki odgłos, bo wyraża się w nim zarówno idea rozwoju polskości jak i wzrostu tych sił, sił słowiańszczyzny, które są wzmocnieniem sił naszych w otwierającej się przed nami walce dziejowej.

— A jak pan sobie przedstawia charakter konferencji?

— Zupełnie go sobie jeszcze nie wyobrażam — odrzekł p. Dmowski — przystępujemy do kwestji tak nowej i w tak nieokreślonym składzie, przytem przedmiot jest tak szeroki i tak skomplikowany, że trudno przewidzieć nietylko przebieg dyskusji, ale nawet przedmioty, jakie będą poruszone. To jedno mogę panu powiedzieć, że my, Polacy, którzy w konferencjach weźmiemy udział, ze swej strony niedamy najmniejszego powodu do zepsucia tych poczynań, których znaczenie dla przyszłości może być bardzo duże. Jakkolwiek w pamięci społeczeństwa naszego z pojęciem ruchu słowiańskiego łączy się wspomnienie wielu wrogich przeciw-nam zamachów, to jednak jestem głęboko przekonany, że ogół nasz dobrze sobie zdaje sprawę ze zmiany położenia, że rozumie to, iż pod starymi wyrazami nowa treść dzisiaj się zjawia i że od nas w znacznej mierze zależy tę treść stworzyć i rozwinąć. Nasze moralne stanowisko w słowiańszczyźnie dziś jest silne i nikt nam nie jest zdolny go odebrać. Trudno dziś już nazywać wrogami słowiańszczyzny tych, którzy jak my w zaborze pruskim jesteśmy pierwszymi szermierzami w walce o byt słowiańszczyzny i którzy pomimo krzywd, jakich doznajemy w państwie rosyjskim, w najcięższych dla Rosji chwilach

nie wypowiedzieliśmy walki narodowi rosyjskiemu, aleśmy zwrócili swoje wysiłki przeciw systemowi rządów gwałcącemu nasze prawa — systemowi, którego nikt chyba słowiańskim nie śmie nazwać.

— Jak tedy przedstawić sobie należy stanowisko, które Polacy zajmą w naradach?

— W krótkich słowach tak: jesteśmy Słowianami, nikomu nie dajemy prawa uważania się za lepszych Słowian niż my, sprawę słowiańską uważamy za swoją i gotowiśmy pójść ze wszystkimi, którzy na tę sprawę tak samo szczerze i uczciwie jak my patrzą.

— A jakie według pana ma widoki nowy ruch słowiański? — zapytał w końcu korespondent.

— Tu nic przewidzieć nie można — odparł p. Dmowski. Na razie, zdaje mi się, będzie on musiał zwalczyć wiele przeszkód i ze strony tych, którzy otwarcie przeciw niemu wystąpią i ze strony tych, którzy podszywają się pod niego, będą usiłowali sprowadzić go na manowce, zaprzędz do służby interesom nie wspólnego ze sprawą słowiańską nie mającym. Jeżeli wszakże znajdzie się choćby skromna garstka ludzi — ale ludzi dzielnych — którzy z przekonaniem zabiorą się do pracy, to praca ta na pewno nie będzie bezowocną. Dobrą wróżbą jest, że inicjatorowie i pionierowie tej sprawy zdaleka się trzymają od mglistego marzycielstwa, od pięknych frazesów, od malowania ponętnych obrazów dalekiej przyszłości, przy których najobrzydliwszą teraźniejszość można tolerować — ale stoją na gruncie zagadnień realnych doby dzisiejszej i dzisiejszych zadań zarówno całej słowiańszczyzny, jak poszczególnych narodów w skład jej wchodzących.

Listy z Rzymu.

Rzym 26 maja.

W ubiegłą niedzielę odbyła się w bazylice św. Piotra wtóra z zapowiedzianych trzech beatyfikacji z tym samym ceremoniałem i wspaniałym oświetleniem kościoła, co pierwsza, o której niedawno pisałem. Kilkadziesiąt

tysięcy osób asystowało temu uroczystemu aktowi, a między niemi wiele Francuzów, gdyż błogosławiona Zofia Magdalena Barat była rodem Francuzka. Urodzona w r. 1779. uczuła wnet powołanie klasztorne i w czasach największego terroru pierwszej rewolucji francuskiej i zamknięcia wszystkich kościołów we Francji, postanowiła poświęcić się wychowaniu młodzieży żeńskiej i rozbudzeniu na nowo ducha religijnego. Zgromadziwszy około siebie grono równie gorliwych pomocnic, dała początek tak szeroko po całym świecie rozgąłęzionemu dziś zakonowi Sercanek. Po długim i świętobliwym życiu umarła w roku 1865, wstawiona już za życia cudami, między innymi uzdrowieniem młodej dziewczyny, zranionej strasznie w głowę gwałtownym uderzeniem o niską powalę. Lekarze już mieli czeszkę trepanować gdy za dotknięciem ręki czcigodnej Zofii Barat rana znikła i straszne boleści ustały. W pokorze swej cud ten przypisała ona wezwaniu św. Filomeny, której podobnie jak błogosławiony proboszcz z Ars Jan Vianney wielką było czcicielką.

Odczytanie dekretu beatyfikacyjnego odbyła się zrana w obecności wielu kardynałów i biskupów, z których jeden monsignor Virili był postulatorem aktu beatyfikacyjnego. Po południu zjawił się Ojciec św. w bazylice w otoczeniu wielu kardynałów, niesiony na sedia gestatoria przed ołtarz katedry, gdzie modląc się ze zwykłym ceremoniałem złożył hold nowo błogosławionej Zofii Magdaleny. Uroczystości tej asystowało także grono Polaków z diecezji Warszawskiej, którzy pod przewodnictwem najprzewielebniejszego księdza sufragana biskupa Ruszkiewicza przybyli złożyć hold Ojcu świętemu w imieniu całej diecezji z powodu Jego jubileuszu kapłańskiego. Przyłączyli się do nich księża arcybiskupi Simon i Weber, ks. prałaci Skirmunt i ks. Sapięha oraz kilka bawiących w Rzymie osób między którymi zauważyłem księcia Ferdynanda Radziwiłła i hr. Andrzejową Zamojską.

Dziś o 11 ej godzinie przyjął nas Ojciec Święty w liczbie 40 osób w prywatnej sali tronowej. Obszedłszy wkoło, dał wszystkim rękę do pocałowania, a potem usiadłszy na tronie

21) *Maurycy Leblanc.*

Przygody nadzwyczajne Arsena Lupina.

Przekład z francuskiego.

Lekkie, przyjemne widzenia, w których Arsen Lupin odgrywał główną rolę, napelnily mą głowę. Widziałem go dzwigającego na plecach kosztowne przedmioty, widziałem jak przeskaکیwał mury, rabował zamki.

W krótko jednak uwidoczniła się wyraźnie sylwetka tego, kto nie był wcale Arsenem Lupin. Zbliżała się ku mnie coraz większa, coraz groźniejsza, aż w końcu upadła mi na piersi.

Silny ból... rozzdzierający krzyk... Zbudziłem się. Mężczyzna, jadący z nami, trzymał kolano na mojej piersi i dusił mnie za gardło.

Widziałem niewyraźnie, ponieważ oczy moje nabiegły krwią. Ujrzałem damę wijącą się w ataku nerwowym w kącie wagonu. Nie starałem się nawet bronić. Zresztą, nie miałem sił. Pulsa uderzały mi w skroniach, dusiłem się... Jeszcze chwila, a byłby atak apopleksji.

Mężczyzna widział to i zwolnił trochę uściski. Nie zmieniając pozycji, wyciągnął prawą rękę, przygotowany już zawczasu sznur i począł zwiazywać mi ręce. Momentalnie zostałem skrepowany, pozbawiony wszelkich ruchów.

Mężczyzna całe to zajęcie wykonał ze zręcznością i zadowoleniem, zdradzającymi w nim mistrza, obznajmionego ze złodziejstwami i zbrodniami. Ani jednego słowa, ani jednego ruchu nerwowego. Zimna krew i odwaga. I oto ja, Arsen Lupin, leżałem na ławce bezwładny, skrepowany, jak mumia! Istotnie! Było się z czego śmiać! I pomimo ważności chwili, nie mogłem nie zauważyć śmiesznych, komicznych stron sytuacji. Arsen Lupin powalony jak nowicjusz! obrabowany, jak pierwszy lepszy, bo naturalnie bandyta ów wyciągnął mi portmonetkę i pugilares... Arsen Lupin, ofiara rabunku, zwyciężony!... Co za przygoda!

Pozostała jeszcze dama, lecz na nią nie zwracał on wcale uwagi; zadowolnił się tylko wyjęciem biżuterji i pieniędzy z ręcznej torebki, która w tej chwili walała się po siemi. Dama otworzyła oczy, zadrżała z przerażenia i, nie mówiąc ani słowa, pozejmowała z palców pierścionki

i podała je sama złoczyńcy, jakby chcąc mu oszczędzić zbytecznej fatygi.

Zbrodniarz wziął pierścionki i spojrział na nią — dama zemdlała...

Tymczasem rabuś usiadł spokojnie na swoim miejscu, zapalił cygaro i zadowoleniem począł przyglądać się zdobytym skarbowi.

Ja byłem o wiele mniej zadowolony. Już nie mówię o dwunastu tysiącach franków, które mi zabrał: żal po nich mógł być tylko chwilowym, bo wiedziałem, że w prędkim bardzo czasie wrócę do mnie wraz z papierami, które się mieściły w moim pugilaresie, jak adresy, projekty, listy członków i kompromitująca korespondencja.

Niepokoili mnie rzecz stokroć poważniejsza:

Jak łatwo można przypuścić, poruszenie wywołane moją bytnością na stacji S-go Lazara nie uszło mej bacznosci. Wizyta u moich przyjaciół, których odwiedzałem pod nazwiskiem Wilhelma Berent i ich zarty natemat mego podobieństwa do Arsena, nie wróżyły mi nic dobrego — obecność moja tam była już zanotowana. Prócz tego widziano jakiegoś człowieka, który gwałtownie wdarł się do „expressu“, był to nie kto inny, tylko Arsen Lupin. Stąd wniosek prosty i nieunikniony: po przybyciu pociągu na dworzec w Rouen, komisarz policyi, zawiadomiony telegraficznie, zjawi się w otoczeniu poważnej liczby agentów, zrewiduje wagony i podda szczegółowemu badaniu wszystkich podejrzanych podróżnych.

Tak, ale mój złodziej? Pozostawiony własnym siłom, w okolicy niezbyt dla mnie przychylnej, nie mogłem mieć żadnej nadziei przyłapania go.

A! spróbujmy szczęścia i zostańmy — pomyslałem sobie. Gra jest trudna, ale za to jakże zajmująca — warta trudu!

Na zapytania komisarza, jakie są nasze przypuszczenia co do ucieczki Arsena, ja odrzekłem śmiało:

— Jestem pewny, że poszedł w kierunku Rouen. Mam tu samochód, który czeka na mnie w podwórzu. Otóż, jeżeli panowie chcecie, to możemy natychmiast udać się na poszukiwania.

Komisarz uśmiechnął się.

— To wcale niezła myśl. Tak dalece nie-
zła, że jestem zdecydowany skorzystać z niej.

— A!

— Tak, panie. Dwaj moi agenci pojechali już dawno na bicyklach...

— Ale dokąd? — zapytałem, wzruszając ramionami.

— Do wylotu tunelu. Tam zasięgną wskazówek, zbiorą świadectwa i udadzą się w ślady Arsena Lupin.

Wzruszyłem ramionami.

— Pańscy dwaj agenci nie przywiozą ani wskazówek, ani świadectw.

— Doprawdy?

— Arsen Lupin urządzi się w ten sposób, że nikt go nie ujrzy, wychodzącego z tunelu. Puści się pierwszą lepszą drogą, a ztamtąd...

— A ztamtąd przybędzie do Rouen, gdzie go przyłapiemy.

— Nie pójdzie do Rouen.

— W takim razie pozostanie w okolicy gdzie jesteśmy jeszcze pewniejsi siebie.

— Nie pozostanie w okolicy.

— No! gdzie więc schowa się?

Spojrzałem na zegarek.

— W tej chwili Arsen Lupin krąży koło stacji Darnetal. O dziesiątej minut pięćdziesiąt, to jest za dwadzieścia minut wsiądzie na pociąg, idący z Rouen do Amiens.

— Pan tak sądzi? A skąd pan wie?

— O! to bardzo proste. W przedziale Arsen Lupin studjował mój przewodnik.

Po co? Czy w miejscowości, w której zniknął, jest jaki drugi przystanek i jaki drugi pociąg, do którego mógłby wsiąść? Ja również zajrzałem do przewodnika i ten mnie pouczył...

— W istocie, pomysł pański jest cudowny. Co za kompetencja!

Działając pod wpływem przeświadczenia, zapomniałem, że popełniłem niezręczność, zdradzając się ze swą przecznością.

Komisarz patrzył na mnie ze zdumieniem i widziałem, że do duszy jego zapadło podejrzenie.

Ale tylko podejrzenie, bo fotografie, rozsyłane na wszystkie strony, przedstawiały zupełnie innego Arsena Lupina, niż ten, którego miał przed sobą. Niepodobieństwem było, ażeby mnie poznał.

Swoją drogą widziałem, że stał się pomieszany i niespokojny.

Przez chwilę milczeliśmy wszyscy. Jakaś niepewność i dwuznaczność zamykała nam u-

wysłuchał odczytanego przez ks. biskupa Ruszkiewicza adresu hołdowniczego, na który z pamięci bardzo życzliwie odpowiedział. Dziękował najprzód za trudy, które dla złożenia mu hołdu ponieśli, a potem wyraził gorącą miłość i życzliwość dla Narodu naszego, podnosząc jego wiarę i stateczne przywiązanie do Stolicy Apostolskiej, mogące za wzór służyć innym narodom, oraz jego dziełowe dla chrześcijaństwa zasługi. Nakoniec po błogosławili obecnych, tudzież ich w dali pozostałych krewnych i przyjaciół i poświęcił wstytkie będące właśnie w posiadaniu obecnych medaliki i krzyże, przywiązując do tych ostat nich zupełny odpust na godzinę śmierci, zwany *toties quoties*.

Płynące z serca ojcowskiego słowa papieża, które dla nieświadomych języka włoskiego ks. arcybiskup Simon po polsku w streszczeniu powtórzył, rozrzewniły do łez obecnych. To też, gdy Ojciec św. powstał z tronu by odejść, wszyscy upadli powtórnie na kolana, całując ręce przechodzącego papieża, który z uśmiechem gładził po twarzy dłonią znane mu już osoby a kapłanem dając moc za powrtem do kraju udzielił parafianom z odpustem zupełnym apostolskiego błogosławieństwa.

Polacy w Brazylii.

Nadzwyczaj charakterystyczny obrazek, wykazujący jaskrawo, czego mogą dokonać włóczęgi nasi na ziemi brazylijskiej, podaje niejaki p. Błażej Frejzner, z kolonii Prudentopolis na łamach wychodzącego w Kurytybie „Polaka w Brazylii.”

„Odwiedzający naszą kolonię — pisze — nie chcą wierzyć, aby istniała tylko lat 12, a jednak tak jest w rzeczywistości.

Do Prudentopolisu przyjechaliśmy w 1906 r. w liczbie do 3000 osób. Po przyjeździe, wyrzuceno nas na drogę, wydano żywność na 3 dni, abyśmy mogli zbudować sobie baraki, a potem zapędzono nas do robienia dróg i stawiania domów na czakrach (fermach).

Miasteczko — jak je wówczas nazywano Villa Sao Joao (św. Jana) składało się z 4 lepianki i małej kaplicy brazylijskiej.

Na wymierzenie lotów, czekaliśmy pół roku, tymczasem zaś z powodu wielkiego skupienia ludzi w barakach i wypiętych zjadł nieczystości, wybuchnął tyfus, który zabierał co dzień po kilkanaście ofiar. Ja wówczas byłem freitorem (nadzorca) robotem drogi przez miasto i miałem pod swoją rozporządzeniem 83 ludzi. Otóż jednego dnia do godz. 3 po poł. zostało tylko 8 ludzi, gdyż resztę zabrano do grzebani umarłych.

Spojrzyjmy teraz na nasze miasteczko, gdzie przed 12 laty, przy drodze z Ponta Grosy do Guarapuawy, znajdowały się lepianki, a z boku drogi stała kapliczka, dziś dokoła piękne domy. Gdzie przed 12 laty były odwieczne lasy, pełne dzikiego zwierza, dziś stoi miasto. Wszystko to zrobiła ręka chłopca polskiego — który dziś i sam ze swego dzieła jest dumny.

Na szczycie wzgórza, piękny kościół polski z prześliczną wieżą, 28 metr. długi, 14 metr. szeroki, a wysokości oprócz metrow. fundamentów, 6 metr. Niżej budynek przeznaczony na szkołę polską 20 metr. długi, 12 szeroki, 5 metr. wysoki, z dużymi oknami i drzwiami — dalej plebania dosyć duża o 8 pokojach, nie licząc mniejszych zabudowań. Zapytacie się, kto to wszystko zrobił? Towarzystwo nasze pod wezwaniem św. Antoniego.

Istnieje tu też ładny murowany kościół brazylijsko-niemiecki, duża cerkiew ruska z ładnymi zabudowaniami dokoła, jak również szkoła brazylijska. Zwróćmy teraz uwagę na handel i przemysł: sklepów jest tu 8 ruskich, 8 polskich, 7 niemieckich, 7 brazylijskich, 2 tureckie. Dwa browary niemieckie. Jedna fabryka lemoniady, polska Hoteli niemieckich dwa. Rzeźników dwóch polskich i jeden niemiecki. Przy każdym sklepie polskim lub ruskim istnieje piekarnia. Szewców czterech polskich, dwóch ruskich i jeden brazylijski. Kowali dwóch polskich, jeden ruski i 3 niemieckich. Dwóch rymarzy: Polak i Niemiec. Stolarze, stelmachy, garncarze i kilku budowniczych — Polacy, 2 zaś budowniczych rusinów. Doktor, aptekarz, dyrektor kolonizacji i inżynier są również Polakami. Między urzędnikami w kamerze (radzie miejskiej) przeważają Rusini i Polacy.

Rozejrzyjmy się po oklicznych kolonjach, gdzie kolonista po wąskich, leśnych ścieżkach

nosił rzeczy swoje, dziś jeździ konno lub porządny malowany wozem, po szerokiej i do brze utrzymanej drodze.

Na kilku linjach, gdzie rząd powystawiał małe domki, przy rozpoczęciu kolonizacji, dziś pozostawiono je na chlewy, lub całkiem zniszczono, a na ich miejsce pobudowano duże i ładne domy, niektóre ze szklanymi oknami i kuchniami.

Gospodarstwa poobgradzano i poobsadzono winogronami, pomarańczami i brzoskwiniami, a niektórzy z kolonistów starają się też hodować owoce europejskie, rosnące w klimatach zimniejszych.

Każdy z kolonistów posiada prócz tego mniejszą, lub większą pasiekę, konia, muły i trzodę chlewną.

Istotnie, trudno wierzyć, aby do tego wszystkiego doszli biedacy, którzy z gołymi rękoma opuścili próg ojczyzny! Ale lud nasz potrafi i zna się przeciwności, i pracować w pocie czoła, i być twardym, jak kamień, gdy ma cel przed sobą wytknięty. Oby tylko w dobrobycie za oceanem dalekim nie zapomnieli o obowiązkach względem kraju rodzinnego!

KRONIKA.

PRECZ Z TOWAREM PRUSKIM.
KUPUJCIE TYLKO U CHRZEŚCIJAN!

Kraków dnia 2 czerwca 1908 r.

— **Kalendarzyk kościelny.** Dziś we wtorek Marcelina męczennika i Eugeniusza papieża wyznawcy; we środę Erazma biskupa męczennika i Klotyldy królowej.

Kalendarzyk astronomiczny: Wschód słońca rozpoczął się dziś o godz. 3 minut 37; zachód przypada o godz. 7 min. 38; długość dnia godz. 16 min. 1.

Kalendarzyk wtorkowy.

Teatr miejski: „Karyerowicz“.

Teatr ludowy: „Skrzypce czarodziejskie“ i „Krakowskie wesele“.

Teatr Rozmaitości Przedstawienie o godz. 8 wieczór.

sta. Mnie samego opanowało pewne zmieszanie. Czyżby się szanse miały zwrócić przeciwko mnie?

Opanowałem niepokój i zacząłem śmiać — Mój Boże! Nic tak nie uczy rozumu człowieka, jak utrata pugilaresu i pragnienie odszukania go. Sądzę, że gdyby mi pan dał dwóch pomocników, to możebyśmy mogli...

— O błagam pana, panie komisarzu! zawołała pani Renand — niech pan posłucha pana Berlot.

Wmieszanie się mojej wybornej przyjaciółki było decydującym. Nazwisko Berlot wymówione przez nią, zoną osobistości tak wpływową, stało się mojem istotnym nazwiskiem i nie wzbudzało żadnych podejrzeń.

Komisarz podniósł się.

— Bardzo będę rad, jeżeli się panu uda, panie Berlot — powiedział. — I mnie również chodzi bardzo o aresztowanie Arsena Lupin.

Odprowadził mnie do samochodu. Dwaj agenci, których mi przedstawił, Honorat Massol i Gaston Delivet zajęli miejsca. Ja ulokowałem się na przodzie. Mój mechanik puścił w ruch maszynę i w kilka sekund opuściliśmy dworzec.

Byłem uratowany.

Przyznaję, że pędząc z tak szaloną szybkością przez bulwary, otaczające to stare, normandzkie miasto, czułem się dumnym z mego Morcan Lepor, którego siła równała się trzydziestu pięciu koniom.

Motor warczał rytmicznie.

Po prawej i lewej stronie szeregi drzew migotały, uciekając w tył.

Czułem się wolnym i poza wszelkiem niebezpieczeństwem. Pozostało mi tylko uregulować drobne, osobiste sprawy, dotyczące mego stosunku do dwóch moich pomocników, przed stawicieli siły publicznej.

Arsen Lupin jechał na poszukiwanie Arsena Lupin!

O! skromne podpory porządku społecznego, Gastonie Delivet i Honoracie Massol! jakże cenną dla mnie jest wasza obecność. Cobym robił bez was? Bez was niejednokrotnie zoczyłbym na złą drogę.

(Ciąg dalszy nastąpi.)

Sztuka i demokracja.

(zamiast recenzji)

Jak wiadomo, w ultra konserwatywnym Krakowie żyjemy obecnie pod znakiem demokracji, specyficznie krakowskiej. Wszędzie i we wszystkim ma rozstrzygać zdanie nie najlepszych — arystos — i najkompetentniejszych lecz zdanie większości. Starych, prawdziwych liberalów — demokratów dystansują świeżo upieczeni. Neofici bywają często zbyt gorliwi, a czasami niekonsekwentni. Demokratyczne dzieci demokracji rzeczypospolitej odznaczały się często — i odznaczają po dziś dzień — bardzo brzydkim lokajstwem. W dodatku wciąż ujawnia się wpływ narodowego przysmaku: bigosu. Błogo się robi koło wątróbki naszym świeżo upieczonym demokratom, gdy im hrabia skinie głową, a zwłaszcza gdy im przypadnie zaszczyt zasiadania i radzenia w towarzystwie hrabiów. Nie słyszałem, aby z demokratycznej strony zaprotestowano np. przeciwko udziałowi kilku hrabiów w Komitecie, odnawiającym Wawel, hrabiów, pozbawionych wszelkiej kompetencji. Zorientowawszy się w sytuacji: niekażdego osobnika trzeba wieść na latarni, dla tego, że jest hrabią, ale nie każdemu osobnikowi należy powierzać takie lub inne, bardzo ważne stanowisko, dla tego, że jest hrabią. Naczelnik wraz ze służbą czyszczenia miasta — razem osób kilkaset — zna się lepiej na rzeźbie od Rodina, bo Rodin jest jeden, a tu także ma decydować ilość głosów. Czy wyobrażacie sobie państwo, jakim stworzeniem byłaby kobieta, w którejby się gramialnie kochała krakowska rada miejska?

Niektórzy twórcy galerij prywatnych lub publicznych starają się przedewszystkiem o pozyskanie Rafaela, autentycznego lub — przynajmniej — sfalszowanego. Gdy jest Rafael — wszystko w porządku. Tłum w milczeniu chyli czoła. To uwielbianie „księcia malarzy“ przez najbeznadziejniejszych kołtunów całej kuli ziemskiej budziło wemnie zawsze wstręt do Rafaela. Skąd to powodzenie? Sekret leży w najohydniejszej — mojem zdaniem — wadzie: w poprawności. Zapewne: poprawność wyklucza istnienie wad; ale wyklucza jednocześnie istnienie wszelkich zalet w wybitnej,

oryginalnej formie. Rafael — to źródło wstętnego, martwego akademizmu. Kołtuny uwielbiają Rafaela i operę „Cavaleria Rusticana“. Z demokratycznego punktu widzenia sprawa przesądzona. Cały świat wielbi, oklaskuje, słucha, wygrywa i wygwizduje (tj. gwizdaje dla własnej przyjemności) Cavallerię. Byłem zmuszony już wielokrotnie cierpieć mękę, słuchając tych katarynkowości i to w wybornem częstokroć wykonaniu. Cierpiałem znowu w piątek, dzięki profesorowi Marso, który w tem dziele, przedstawił nam uczniów „pierwszej polskiej szkoły operowej“: panie Antoniewska, Karlseder i Zielińska, panów Dobosza i Zakrzewskiego, a dalej w „Pajacach“, których także nie lubię, poprzednio wymienione osoby oraz panów Kozłowski i Dutkiewicz. Cavallerja oklaskiwana była siarczyście, a że decyduje większość, więc widocznie wszystko było jak być powinno. Nie chcę się narazić na zarzut, że nie jestem demokratą, że nie idę z większością. Zresztą polemika zbyt jest trudną w porze tak upalnej. Moi uczniowie, powiada pan Marso na afiszu, są skończonymi artystami, już zaangażowanymi przez rozmaite — większe lub mniejsze — stolice europejskie. Kto jest kompetentniejszym: pan dobrodziej, tu, na naszym nędznym partykularzu, czy wszystkie stolice? Oczywiście te ostatnie. Z drugiej strony afisz mówi wymownie do adeptów sztuki śpiewaczej: chodźcie do mnie: będziecie zaangażowani, a to grunt. Proszę zauważyć, że w tym wypadku trzymam się ściśle przedmiotu, nie oddalam się od afisza...

Na zakończenie powiem, że chociaż żyjemy pod gwiazdą demokracji za wszelką cenę (choćby głupio pojętej i nieprzystwoiciele wcielanej), zwłaszcza w rzeczach sztuki nie należy iść za tłumem, nie należy się upajać oklaskami niekompetentnego tłumu, nie należy studjować wyłącznie te opery tylko, które się tłumowi podobają; wreszcie pamiętać należy, że pierwszy, lub pierwsza w Celowcu lub Libercu, to bynajmniej nie znaczy pierwszy lub pierwsza w sztuce, że uczyć się przez ciąg całego życia, bardzo rzadko, przy wielkich nawet usiłowaniach, dochodzi się do zupełnej doskonałości. Kapłanami sztuki zostają arystokraci, co nie znaczy hrabiowie, lecz prostru — najlepsi. *ff*

Teatr Kineton: Dwa przedstawienia kinematograficzne o godz. 6 i 8.

Chromofotoskop: przy ulicy Florjańskiej: „Jawa“.

Stereoglob (ul. Szewska 15) „Rygá“

— **ZE STRAŻY POLSKIEJ.** Zarząd „Straży Polskiej“ mianował swymi delegatami WWpp. Henryka Olszewskiego w Przemyślu, Henryka Sciborowskiego w Horodence, Józefa Wojnarowskiego, Karola Węgrzyna w Kętach, Dra Kazimierza Budzyńskiego w Jaworznie, Dra Kazimierza Wojciechowskiego w Tarnowie, Bronisława Fruzickiego w Jordanowie, Stanisława Nowaka w Ropczycach, Dra Zygmunta Talasiewicza w Strzyżowie, Jędrzeja Jarosińskiego w Radomyślu, ks. Stanisława Hindowicza w Stanisławowie, Ludwika Lazara w Łobzowie, Engelberta Kermela, Bolesława Gawńskiego naczelnika sądu w Baligródzku i Marcina Berlińskiego. Jako członek wspierający z wkładką 50 kor. przystąpił do „Straży Polskiej“ dr. Franciszek Paszkowski, dyrektor Towarzystwa Wzajemnych Ubezpieczeń. Zawijają się koła „Straży Polskiej“: w Krakowie (dwa), we Lwowie, w Krzeszowicach, Horodence, Tarnowie, Wadowicach, Jaworznie, Grybowie, Łobzowie. Zgłosili się na członków liczni Polacy zamieszkałi w Paryżu, Marsylii, Berlinie, Rzymie, Wiedniu, Budapeszcie. Drugi numer „Straży Polskiej“ wyjdzie 5 czerwca w 10.000 egzemplarzy i zawierać będzie artykuły: Maryi Konopnickiej, Stanisława hr. Tarnowskiego, Dra Lucjana Rydla, Dra Tadeusza Grabowskiego, Dra Leopolda Cara, Antoniego Balickiego, prof. M. Magiery, Dra K. J. Rozwadowskiego, K. Bartoszewicza i t. d.

— **Z PAŁACU SZTUKI.** Wystawa Towarzystwa Przyjaciół Sztuk pięknych wzbogacona została trzema najnowszymi pracami Jacka Malczewskiego p. t. „Złudzenie“, „Rzeczywistość“ i „Portret własny“.

— **KURS PISARSKI XIV** z rządu otwartym zostanie przy Wydziale krajowym z dniem 1 sierpnia b. r.

Starający się o przyjęcie mają wnieść podania, zaopatrzone w potrzebne dokumenta, na ręce właściwego Wydziału powiatowego, który przedłoży je ma Wydziałowi krajowemu w terminie do 1 lipca b. r.

Podania wnoszone wprost do Wydziału krajowego nie będą uwzględnione.

O warunkach przyjęcia i o potrzebnych świadectwach dowiedzieć się można w Wydziale powiatowym.

— **TEATR ROZMAITOSCI** w Parku Krakowskim cieszyć się będzie w tej połowie miesiąca niewątpliwie znacznym powodzeniem dzięki doborowemu programowi i interesującym niezwykle produkcjom. Wczorajsze, pierwsze przedstawienie tegoż zapełniło obszerną widownię szczerze publicznością, która z prawdziwym zainteresowaniem śledziła popisy artystów. Szczególne zajęcie budziły siostry Delevines, mistrzyni w strzelaniu, dalej doskonały imitator instrumentów muzycznych i trupa akrobatów parterowych, złożona z 6 mężczyzn. Tych ostatnich obdarzono też hucznymi oklaskami za ich piękne, karkołomne, lecz zręczne ćwiczenia. Równie podobała się miniatura opera i zonglerzy maczugami. Programu dopełniła wesoła komedijka z francuskiego „Na kwaterze“. Z wykonawców wyróżniali się pp. Kalinowska i Moretti, oraz pp. Barwiński i Skotnicki. Część muzyczna programu wykonana przez orkiestrę pozostająca pod batutą p. Czyszewskiego nie pozostawiała nic do życzenia.

— **KONIEC STREJKU PIEKARSKIEGO.** Jak zawsze w podobnych wypadkach, — tak i w strejku obecnym, żydzi i socjaliści wyprowadzili w pole polskich czeladników... Na początku strejku głoszone sumienne zasady solidarności, a gdy się okazało, że bezrobocie niema widoków powodzenia, pierwsi żydzi i socjaliści pogodzili się ze swoimi majstrami, nie oglądając się wcale na katolików... Widząc to, czeladnicy stojący na gruncie narodowym również zwrócili się do majstrów z propozycją ugody, która też wczoraj przyszła do skutku.

Wczoraj w kancelarji cechu piekarzy białego pieczywa u p. Bałuka zebrałi się przedstawiciele majstrów i czeladzi, stojący na gruncie na-

rodowym, a zgrupowani w Stow. „Własna pomoc“. Wynikiem długiej konferencji było zawarcie i podpisanie wzajemnej ugody. Majstrowie zgodzili się, aby minimalny cennik z przed 2 lat podwyższyć o 2 kor., dalej, aby za pracę poza zwykłymi godzinami roboty za każdą godzinę otrzymywali robotnicy osobne wynagrodzenie. W sobotę ma praca trwać do godz. 2 po poł., zaś gdyby zachodziła potrzeba przedłużenia pracy, to między drugą a piątą wieczorem za każdą godzinę ma otrzymać piecowy po 50 hal., zaś miszer i pomocnik po 40 hal. Majstrowie zgodzili się też na to, aby wynagrodzenie za tę nadzwyczajną pracę wypłacane było natychmiast. Święto tygodniowe ze wzajemnym porozumieniem ustawiono z soboty na niedzielę.

W obec podpisania ugody czeladnicy powracają dziś do pracy.

— **POPIERAJMY PRZEMYSŁ KRAJOWY.**

Z kół kolejowych piszą do nas:

Już w przeszłym roku zwracaliśmy uwagę, iż dostawa mundurów dla podurzędników i służby kolejowej oddana została żydowskiej firmie W. Beck we Wiedniu. W tym roku znowu to samo. Nawet zwykłe bluzki płócienne, które lada chłopak krawiecki zrobić umie — szyje dla nas wiedeńczyk. Nawoływać do bojkotu towarów niemieckich umiemy — ale równocześnie pozwalamy na to, by robotnik polski w Galicji — a przedewszystkiem — w polskim Krakowie paradował w bluzce służbowej z wielką etykietą: „Wilhelm Beck et Söhne Hoflieferanten in Wien“.

Czyż to nie wstyd?!

— **SEN KOLEJARZA.** Zabawnego zajścia byli wczoraj popołudniu świadkami przechodnie na plantach, opodal bramy Florjańskiej. Na jednej z ławek usadowił się człowiek, przy brany w mundur funkcjonariusza kolej warszawsko-wiedeńskiej, a położywszy obok siebie torbę podróżną i latarkę — usnął. Wkrótce rozległo się głośnie chrapanie, które zwabiło licznych gapiów — a także aż dwóch policjantów. Ci daremnie jednak wysilali się śpiącego obudzić, aż wreszcie, gdy niepomogły szarpania i ściąganie z ławki — odeszli zabierając ze sobą rzeczy kolejarza. niewiadomo czy dla ochrony tychże przed niepoważanymi rękami, czy też dla ściągnięcia następnie w ten sposób tajemniczego kolejarza na inspekcję policji. Miał czas długi, zanim pod działaniem zbawczym świeżego powietrza, śpiący przyszedł do siebie i otworzył oczy. Zdziwiony brakiem rzeczy, początkowo szukał ich, aż dowiedziawszy się w czyich rękach się znalazły, udał się na dworzec kolejowy i najspokojniej odjechał do Granicy.

Liczna gawiedź przez cały czas snu kolejarza czyniła rozmaite przypuszczenia tak co do jego osoby, jak i przyczyny tak twardego snu. Zdaje się jednak — a przypuszczenie to będzie najprawdopodobniejsze, — że człowiek ów, po skończonej turze, uraczył się obficie w towarzystwie kolegów, nie chcąc zaś narażać się ewentualnie na nieprzyjemności uswych władz przełożonych — pojechał do Krakowa i tu zmógł pracą i alkoholem — zasnął snem kamiennym, z którego nie zdołała go wyrwać nawet władza z półksiężyca.

— **ŻYDOWSKIE FIGLE.** Wódz najniezawisłościjszych żydów, który uchodzi w kołach radykalnych za klasycznego liberała i jest zawsze popierany przez socjalistów, jako im najbliższy, wydaje w Krakowie własne piśmko, p. t. „Tygodnik“, redagowane naturalnie w duchu arcy-postępowym. Piśmko to wychodzi po polsku i po hebrajsku. Po polsku dla inteligencji, po hebrajsku dla tłumu żydowskiego. Otóż obecnie syonistyczny „Wschód“ zdradził tajemnicę tego dwujęzycznego wydawnictwa; mianowicie polskie wydanie jest ultraliberalne — a hebrajskie ultra-reakcyjne — oczywiście w duchu żydowskim. W ten sposób dr. Gross w obu obozach znajduje przyjaciół i dostaje przy wyborach głosy zarówno od kahalników jak od radykalistów... Metoda polityczna niezawodna i czysto... żydowska.

— **UPAŁY.** Pierwszy dzień lata kalendaryzowego zawitał do nas przy przeslicznej pogodzie. Co prawda, już od całego szeregu dni pogoda mieliśmy nie majową a raczej lipcową, oba jednak ostatnie dni odznaczały się

tropikalnym gorącem. O godz. 12 w południe termometr wskazywał przeszło 35 stop. C. powyżej zera. Po południu gromadziły się chmury nad miastem, a parne powietrze zapowiadało burzę. Ale do ulewy nie przyszło i deszcz zaledwie pokropił nie ochładzając powietrza. To też planty i błonia zaroily się pod wieczór od spacerowiczów, a kawiarnie letnie były przepelnione. Wogóle teraz wieczorami panuje u nas ruch iście wielkomięjski.

— **POSEŁ DO DUMY ŻUKOWSKI,** znany w Krakowie z wygłoszonych niedawno z wielkim powodzeniem odczytów, zaprzecza w piśmie warszawskich podanej wiadomości, jakoby brał udział w „uroczystościach słowiańskich“ w Petersburgu z powodu pobytu nad Nową postów Kramarza, Hribara i Hlibowickiego.

REPERTUAR TEATRU MIEJSKIEGO w KRAKOWIE.

Sroda: „Miłość czuwa“ (popularne).

Czwartek: „Karjerowicz“.

Piątek: „Rewizor z Petersburga“.

Sobota: „Krakus książę nieznanym“, Baśń w 6 akt. Cyrjana Norwida (nowość) muzyka Racyńskiego.

Niedziela: o godz. 3-iej po południu „Kościszko pod Raclawicami“.

O godz. 7:30 „Kordjan“

Poniedziałek: o godz. 3-iej „Wesele“

O godz. 7:30 „Car Samozwaniec“.

Wtorek: „Krakus książę nieznanym“

Sroda: „Jak wam się podoba“.

Czwartek: „Krakus, książę nieznanym“ (Ostatnie przedstawienie dramatu).

— **MIANOWANIA W SĄDOWNICTWIE.** Gazeta lwowska ogłasza:

Wyższy sąd krajowy w Krakowie zamianował auskultantami praktykantów sądowych Aleksandra Hassaja, Kazimierza Zebrowskiego, Tytusa Chrzanowskiego, Józefa Gocala i Władysława Matuszewskiego, w Pilźnie, Michała Malisza w Wadowicach oficjalami kancelaryjnymi a przeniósł oficjal kancelaryjnego Jana Barcika z Krakowa do Makowa, a kancelistę Hersza Blausteina z Makowa do Krakowa.

Z NOWEGO SĄCZA piszą nam:

Przed dwoma tygodniami urządzili tutejsi socjaliści t. zw. „czerwoną niedzielę“, polegającą na tem, że przez cały dzień kolportowali żydowski świstek między robotnikami. Kilku-dziesiąciu „towarzysz“ uwijali się po mieście i przedmieściach Sącza z pliką „Naprzód“ pod pachą i naciągali przechodniów, oferując go katolikom jako pismo katolickie, a żydkom jako żydowskie. Wdzierali się nawet do domów i to tak natarczywie, że musiano ich za drzwi wyrzucić... Równocześnie rozwinęli agitację za wpisywaniem się do zawodowej organizacji socjalno-demokratycznej. Oburzającym jest, że ci żydowscy przeważnie agitatorzy uwijali się tuż pod bramą kościoła OO. Jezuitów, wtykając do ręki wychodzących z nabożeństwa włóścian rzekomo katolicki „Naprzód“. Dziwna rzecz, że policja nie obroniła włóścian od bezczelnej natarczywości socjalistów, którzy ośmieleni bezkarnością mogą w najbliższym czasie wtargnąć do kościołów dla kolportażu żydowskiego pisma.

Dnia 23 b. m. odbył się tu sejmik relacyjny posła Germana. Do niedawnej korespondencji „Głosu Narodu“ dodać należy, że zachowanie się socjalistycznych mowców na wiecu przechodziło już wszelką miarę i tylko niezwykłej cierpliwości zgromadzonych mogła oni zadržęczyć, że nie wyrzucono ich ze sali obrad. Jakiś socjalista z Krakowa wygłosiwszy przy akompaniamencie dzikich krzyków i tupania swych zwolenników mowę umknął natychmiast i nie pokazał się więcej.

Podobnie przemawiał „towarzysz“ Sliwa, a wreszcie socjaliści, gdy nie poddano ich wnioskowi o wyrażenie nieufności p. Germanowi pod głosowanie, odśpiewali „Czerwony sztandar“ i zadowoleni ze siebie opuścili salę.

Uzupełnieniem sejmiku relacyjnego było zebranie stronnictwa narod.-demokratycznego, na którym okazało się, że bardzo znaczna część

MIODOSYTNIĄ Kazimierza Robackiego

założona w 1841 r.
Kraków, ul. Sławowska 26 poleca

MIÓD STOŁOWY LEKKI, . BUTELKA 50 CT.
MIÓD STOŁOWY MOCNY, BUTELKA 60 CT.
MIÓD WYTRAWNY . . . BUTELKA 70 CT.

MIÓD KURACYJNY . . . BUTELKA 80 CT.
MIÓD ESSENCYA . . . BUTELKA 1 ZŁR.
MIÓD KOPOWIEC, BUTELKA 1 ZŁR. 20 CT.

MIÓD KASZTELAŃSKI BUT. 1 ZŁR.50 CT
MIÓD BERNARDYŃSKI — BUTELKA 2 ZŁR
MALINIAKI — WISNIAKI — I DERENIAK

kolejarzy nie podziela socjalistycznych zasad. Kolejarze katolicycy wytworzą tu osobne stowarzyszenie i coraz więcej zyskują zwolenników.

— **KONKURS DRAMATYCZNY WYDZIAŁU KRAJOWEGO.** Ze Lwowa donoszą nam: I tegoroczny konkurs dramatyczny nie wydał pożądanego plonu. Nadesłano wprawdzie 50 sztuk, ale sędziowie nie uznali żadnej za godną nagrody. Uchwalono zatem przedłużyć termin konkursu do 1 maja 1909. Na wniosek red. Krechowickiego uchwalono również wzięść pod uwagę sztuki oryginalne, które w tym okresie pojawiają się na scenach polskich. Nowość bardzo rozsądna.

Zalecił jednak sąd konkursowy komedję w 3 aktach p. t. „Teraz“. Autorem tej komedji jest znany pisarz p. Kisielecki.

W dziale sztuk dla teatrów włościańskich zalecił sąd konkursowy do wystawienia sztukę p. Dominika z Krakowa, — (pseudonim p. Dorowskiego) pt. „Ojcowizna“, — a do druku obrazek ludowy pt. „Na muzyce“, pani Zofii Rupeckiej ze Lwowa.

— **IGNACY PADEREWSKI**, który jak wiadomo zgodził się na objęcie kierownictwa warszawskiego instytutu muzycznego, przybył już do Warszawy i niebawem rozpocznie działalność na tem nowem polu pedagogiczno-artystycznym.

— **SPRAWA WAHRMUNDA** wchodzi i obecnie w ostatnią fazę. Jej rozstrzygnięcie nastąpić musi w najbliższym czasie. Prof. Wahrmund powrócił przed kilku dniami z wysp kanaryjskich do Innsbruku i zamierza prowadzić w bieżącym półroczu seminarjum prawa kościelnego. Jego wykłady systemu prawa kościelnego zostały — jak wiadomo — zawieszono przez wydział prawny, atoli na podstawie kompromisu rektora z wolnomyślną młodzieżą może prof. Wahrmund prosić ministerstwo oświaty o pozwolenie wykładania innego jakiego przedmiotu z zakresu prawa kościelnego. Tak np. donoszą, że wydział prawny uniwersytetu insbruckiego zamierza zamierza zalecić mu wykładanie prawa patronatu. Gdyby prof. Wahrmund wniósł takie podanie, znalazł by się minister dr. Marchetti w wielkim kłopotcie. Obawia się on bowiem z jednej strony potężnej żydowskiej prasy, która rzuci się na niego, gdy Wahrmund odejdzie z kwitkiem, z drugiej zaś strony grozi mu dymisja, jeżeli zezwoli mu na wykładanie prawa kościelnego. Stronnictwo chrześ.-społeczne uchwalilo bowiem głosować przeciw budżetowi ministerstwa oświaty, jeżeli Wahrmund pozostanie przy katedrze.

Prof. Wahrmund przyjechał już do Wiednia dla porozumienia się w tej sprawie z ministrem. Zdaje się, że wobec trudności politycznych p. Wahrmund nie będzie się starał o wykład w bieżącym półroczu i w ten sposób sprawa jego zostanie załagodzoną, a raczej odroczoną.

Istnieje jeszcze w obozie żydowsko-liberalnym inny sposób zakończenia tej głośnej afery. Jest nim — mniej ni więcej, tylko przeniesienie Wahrmunda na uniwersytet do Gracu, Wiednia lub Pragi. Oczywiście przeniesienie to byłoby awansem dla Wahrmunda. W Gracu czy Wiedniu pobierałby daleko większe taksy egzaminacyjne i rygorozalne, posiadałby stanowisko wyższe i wpływ szerszy. Na takie „ukaranie“ Wahrmunda nie mogą się zgodzić katolicy austriaccy. Najdziwniejszym jest jednak stanowisko obu wymienionych uniwersytetów wobec Wahrmunda. Profesorowie wiedeńscy i graccy unosili się nad wiedzą, odwagą i wszystkimi przymiotami ducha Wahrmunda, obecnie jednak zastrzegają się energicznie przed jego powołaniem na katedrę do Wiednia lub Gracu. Widocznie boją się kompromitacji przed światem naukowym.

Równocześnie na uniwersytetach w Wiedniu i Gracu trwa dalej upośledzanie studentów katolickich w korzystaniu z praw akademickich. Rektor wiedeńskiego uniwersytetu zakazuje korporacjom katolickim urządzania uroczystości towarzysko-akademickich w murach Uniwersytetu jak było dawniej, a w Gracu „wolnomyślni“ akademicy napadają gromami na każdego katolickiego studenta, który

nosi barwy korporacyjne. I to się dzieje dla uszanowania „wolności“ na uniwersytetach!!..

— **GDZIE POWSTALI MANKIETNICZY?** Wśród rozmaitych wynurzeń z okazji przyjazdu „gości słowiańskich“ do Petersburga, wychodzą na jaw różne rzeczy ciekawe. I tak np. na obiedzie u wydawczyni pisma „Swiet“ pani Komarowej, rozwodzono się przed gośćmi słowiańskimi o ruch mankietniczym w Król. Polskiem.

Jeden z uczestników, a zarazem gorliwy krzewiciel „zjednoczenia słowiańskiego“ p. Wergun, szeroko i z entuzjazmem mówił o mankietnikach i stwierdził, że właśnie w domu Komarowa narodził się ruch kozłowski, tam bowiem, podówczas jeszcze książd — Kowalski, nakreślił Komarowowi obraz niezależności religijnej Polski od Rzymu.

Gdy się weźmie pod uwagę postać niezjącego już gen. Komarowa, prezesa Towarzystwa słowiańskiego, największego wroga Polaków i katolicyzmu, który wszystkimi siłami dążył do oderwania Polaków od Rzymu, — okaże się jasnym, na jakim gruncie wyrosła w Król. Polskiem sekta marjawicka. Nic dziwnego też, że pomimo swej znikomej liczby sekta ta rozwija szeroką działalność, buduje kaplice i kościoły, bo ma do rozporządzenia fundusze prawosławnych protektorów.

— **OBCHÓD JUBILEUSZOWY.** Z Bochni pisze nam nasz korespondent:

Miasto nasze święciło w ubiegłą niedzielę piękną uroczystość 50-letniego jubileuszu kapłańskiego Ojca św. Piusa X. Uroczystość wypadła nadspodziewanie pięknie. Już w sobotę dnia 30 maja uczciła wielkiego Papieża ukochana przez niego młodzież gimnazjalna uroczystem nabożeństwem, w którym wzięły także udział wszystkie nasze szkoły miejscowe. Potem odbył się w gimnazjum „poranek papieski“. Na program złożyło się słowo wstępne, (w którym ucz. VII kl. barwnie przedstawił studenckie lata Piusa X i Jego miłość dla młodzieży, okazaną w czasie pielgrzymki ucz. gimn. w 1905 r.), deklarację („Mędrce“ Mickiewicza) „Ku czci Ojca św.“ (Dr K. Lubckiego), śpiewy („Nasz sztan dar“ ks. Alfr. Wróblewskiego), (Ave Maria“ ks. M. Walczyńskiego, „z nami Bóg“ chorał) i kwartet smyczkowy z „Siedmiu słów“ Haydna a) „Amen dico tibi“ b) „Consumatum est“.

Wieczorem od godz. 8—10 odbyła się w mieście iluminacja i pochód górników z pochodniami i muzyką. Przy przepięknym wieczorze majowym miasto przedstawiało przepyszny widok. Ulice roły się od publiczności, na twarzach wszystkich odbijał się uroczysty nastrój, a do uszu przechodnia dochodziły urywki rozmów na temat zycia, cnót i zasług wielkiego Jubilata, oraz wyrazy podziwu i pochwał pod adresem poszczególnych obywateli, który nadergustownie oświetlili i ozdobili swoje domy.

Rano w niedzielę górnicy odegrali hejnał z wieży kościelnej, a o godz. 10:30 odbyła się uroczysta suma odprawiona przez ks. Prałata Franciszka Lipińskiego. Kazanie okolicznościowe wygłosił ks. Prof. Nalepa. Kościół był wypełniony po brzegi przez przedstawicieli władz, przez wszystkie miejscowe stowarzyszenia, korporacje, cechy i wiernych.

Po nabożeństwie we wzorowo uporządkowanym pochodzie udała się naprzód młodzież z gimnazjalną orkiestrą, toż samo górnicy i cała masa publiki do ogrodu „Sokoła“. Tutaj chór gimnazjalny pod batutą p. Langera i przy akompaniamencie orkiestry, odśpiewał pieśń: „Weź w swą opiekę nasz Kościół św.“ Następnie na estradzie obok wspaniale udekorowanego portretu Ojca św. ukazał się dr. Ferdyn. Maiss, prezes komitetu urządzającego obchód jubileuszowy i w krótkich, ale gorących słowach zaznaczył, że zebranie tak liczne i cały dotychczasowy przebieg uroczystości tak imponujący, to nie zasługa komitetu, ale jedynie dobrej woli i na wskroś katolickiego przywiązania mieszkańców Bochni do Kościoła św. a tem samem i do Stolicy św. Następnie imieniem całego miasta złożył mowca hołd Papieżowi-Jubilatowi, oraz zawiadomił zebranych o telegramie, który równocześnie wysłano do Rzymu.

Nastąpiła okolicznościowa kantata, a potem dłuższe przemówienie prof. Edw. Kozłowskiego na temat stosunku papieżstwa do Polski, a w szczególności Piusa X i Jego działalności na tronie papieskim, zakończone trzykrotnym okrzykiem „Pius X niech żyje!“

Zebranie zakończyły produkcje muzyczne. Publiczność z wolna się rozeszła do swych domów, pamięć jednak tych pięknych chwil nie prędko przemienie. Cześć więc inicjatorom tej pięknej uroczystości.

Ze świata.

CO ZNACZY PODPIS? Wiadomo, że znane nazwisko, wypisane nad książką, czy pod artykułem, wywiera silną sugestję na czytelników, których nie stać na samodzielny pogląd krytyczny. Zdarza się jednak niekiedy, że nawet ludzie inteligentni i wykształceni ulegają urokowi głośnego nazwiska, lekceważąc jednocześnie prace wartościowe, lecz od nieznanego autorów pochodzące.

W kołach literackich Paryża krąży teraz charakterystyczna historyjka o dziwnych losach pewnego artykułu, który jeden z najwybitniejszych członków Akademii przesłał był do redakcji pewnego poważnego miesięcznika. Autor podyktował artykuł swojej sekretarce i wysłał go zapomniawszy podpisać. W redakcji uznano anonimowy artykuł za nudną gadaninę, dojrzała zupełnie... do kosza.

„Nieśmiertelny“ czekał i czekał na ukazanie się swej pracy, ale miały dni i tygodnie, a artykułu jak nie było, tak nie było. Zniecierpliwiony akademik udał się wreszcie sam do redakcji, i tam, w poczuciu obrażonej godności własnej zażądał wyjaśnień, co ma znaczyć to lekceważenie plodu jego genjuszu. W redakcji, która była dotąd dumna ze współprawnictwa tak wybitnego uczonego, powstało nieopisane zamieszanie. Zaczęto uspakajać obrażoną wielkość rozpaczliwymi wykrętami — a jednocześnie przetrzasano gorączkowo całą redakcję, szukając nieszczęsnego rękopisu. Znalaziono go wreszcie w pacie makulatury przeznaczonej do sprzedaży na wagę. Naturalnie wyłowiony z kosza artykuł ukazał się w najbliższym zeszytzie pisma na miejscu naczelnym.

Ta zabawna historia przypomniła jednemu ze współpracowników „Cri de Paris“ podobne zdarzenie, które przytrafiło się Wiktorowi Hugo. Będąc na wygnaniu w Guernesey poeta posłał raz swemu wydawcy, Lemerre'owi, wiersz, który później zaliczony został do najpiękniejszych utworów ze zbioru „Châtiments“. Wiersz był podpisany, poeta kazał go jednak komuś przepisać i wysłał egzemplarz przepisany. Lemerre powziął odrazu podejrzenie, że ma do czynienia z jakimś figlarzem, który mu przysłał swoją ramotę z podpisem sławnego poety — i im bardziej się w wiersz wczytywał, tem mniej w nim widział poezji i sensu. Aby rozwiązać swój niepokój, księgarz zaprosił na naradę dwóch poetów i przyjaciół Hugona, Leconte'a de Lisle i Teofila Gautier'a. Poetom wystarczyło przeczytać pierwszych kilkanaście wierszy: „To paskudztwo miał napisać Wiktor Hugo? — za wołał Gautier. — Ależ to w niczem do jego rzeczy niepodobne! Spójrzycie tylko na te rymy wprost idjotyczne!“ A Leconte de Lisle oświadczył: „Mam panu szczerze powiedzieć, co myślę? Tę pustą i napuszoną gadaninę sfabrykować musiał jakiś pisarek policyjny, aby ośmieszyć i zdyskredytować naszego wielkiego przyjaciela!“

Pomimo takiej druzgocącej krytyki — zakwestjonowany wiersz jest dotąd ozdobą zbioru ku „Châtiments“...

Telegramy.

RADA PAŃSTWA.

WIEDEN. Do Izby posłów wpłynęło wczoraj pismo sądu karnego we Lwowie o zgodę na ściganie pos. Breitera z powodu wykroczenia przebiwko bezpieczeństwu czci.

FRANCISZEK ŻULIANI pierwsza krajowa fabryka wyrobów cementowych oraz przedsiębiorstwo budowy betonowych

Kraków, Półwie Zwierzyniec, ul. Kościuszki 37 Telefon 753.

poleca wszelkie wyroby betonowe, jako to: rury i rynny w różnych rozmiarach, kregi studienne, posadzki cementowe nadzwyczaj trwałe w bardzo pięknych deseniach, zastępujące w zupełności płytki kamionkowe, dyle betonowe zastępujące dotychczasowe dyle gipsowe, posadzki kamienne Terazzo-granito, posadzki Holzit, schody betonowe Terazzo-granito na podmurowaniu i wolnowiszące, płyty chodnikowe i wszelkie roboty wchodzące w zakres wyrobów betonowych. Wykonuje również powalę betonowe żelaznej konstrukcji według wyrobowanego patentowanego systemu „Kiefer“ — Wykonanie rzetelne i punktualne po najniższych cenach konkurencyjnych. — **Cenniki gratis i franco.**

Prezyd. zawiadomił, że posłowie prof. Mahler i dr. Straucher donieśli prezydium, że bez ich wiedzy i upoważnienia znalazły się ich podpisy na interpelacji pos. dr. Gabla do ministra sprawiedliwości z powodu konfiskaty pewnego czasopisma. Posłowie oświadczyli dalej prezydentowi, że tylko częściowo-zgadza się na treść interpelacji i z tego powodu zastrzegają się przeciwko nadużyciu z ich podpisami. Ponieważ interpelacja wobec tego nie ma dostatecznego poparcia, widzi się prezydent spowodowanym zawiadomić ministra sprawiedliwości o stanie rzeczy i cofnąć interpelację dra Gabla. Prezydent wcielił ją do aktów Izby na dowód tego w jak nieolejalny sposób w tej Izbie postępują pewni posłowie.

Izba przystąpiła do dalszego ciągu dyskusji jeneralnej o budżecie.

Pos. N e m e c jako mowca jeneralny przeciw uzasadniał odmowne stanowisko socjalnych demokratów i zaznaczył, że postępowanie rządu barona Becka wyzywa do zawziętej walki. Mówiąc o podatku cukrowym obwinia mowca ministra skarbu, że mobilizował Izbę panów przeciw Izbie posłów. Stanowisko Izby panów musi prowadzić do żądania: Precz z Izbą panów! Co się tyczy sporu językowego w Czechach, to stronnictwo mowcy ma tyle do czynienia na polu postępu, wolności, wyznania i sumienia, że nie pozostaje mu nic czasu na narodowe poduszczenia. Mowca potępia demonstracje w Karlsbadzie jak również i przesładowanie biednych czeskich robotników przez niemieckie mieszczaństwo. Czescy socjaliści uważają kwestję językową za część kwestji społecznej i chcą sprowadzić na podstawie sprawiedliwej narodowej ugody porozumienie narodowe. Kwestja językowa musi być rozwiązana przez ustawę, któraby miała moc dla całego państwa.

Pos. G ł ą b i ń s k i jeneralny mowca „pro“ wskazuje na braki systemu finansowego Austrii, który nie może rościć sobie pretensji, iżby uchodził za postępowy. Także we formie budżetu byłoby niejedno do wytknięcia. Skoro się jednakże bez uprzedzeń bada pod materialnym względem budżet, na rok 1907 i 1908, to musi się przyjąć do wniosku, że budżet ten korzystnie odróżnia się od swoich poprzedników. Austriacka gospodarka finansowa znajduje się w stanie stałego rozwoju na najważniejszych kulturalnych i gospodarczych gałęziach administracji i jest uzasadnioną nadzieją, że budżet na rok 1908 okaże się także elastycznym jeszcze dla pewnych dających się przewidzieć wydatków.

O wiele niekorzystniej od finansów państwowych wyglądają polityczne szczególnież parlamentarne stosunki. O ile radosnym jest, że parlament wniósł się do wykonania swego pierwszorzędowego prawa, o tyle musi fakt, że mogło to się stać tylko na drodze ubocznej zaciężył bardzo na poczuciu obowiązku u wszystkich tych stronnictw którym ma leżeć na sercu utrzymanie, uzdrowienie i dalszy rozwój parlamentaryzmu w Austrii. (Potakiwania.) Dlatego nie może to dziwić, jeżeli u mowców tych partii objawia się życzenie reformy regulaminu. (Potakiwanie). Także radykalne partie powinny uważać tę reformę jako jeden z ich honorowych obowiązków, skoro powszechne prawo wyborcze zostało uchwalone przez Koło polskie a także i inne mieszczańskie partie tylko przy tem założeniu, że nowa Izba ludowa nie będzie się ociągać dać sobie odpowiadający duchowi czasu regulamin. Reforma regulaminu powinna być ochroną przed zagnieżdzeniem się na stałe do tej Izby systemu liberum veto, przed możliwością tamowania albo całego sparaliżowania nawet parlamentaryzmu według dobrej woli lub widzieli się poszczególnych jednostek albo partji. Oni ma umożliwić, aby życie konstytucyjne w Austrii przestało być cieniem a stało się rzeczywistością przez stworzenie

parlamentarnej większości. (Zywe potakiwanie). Jak długo sama Izba nie zrobiła u siebie porządku, tak długo parlament i parlamentaryzm w Austrii będzie tworzył tylko prowizoryum bez pewnej gwarancji na to, że ono również jak inne prowizoryja w Austrii stale będzie mogło być utrzymane.

Obecna konstytucja przyznała sejmom ważny zakres działania na polu oświaty ludu jako też tych gałęzi publicznego życia, które określa się jako kwiaty kultury i skutki ogólnego postępu, a które już z tego powodu zostały przekazane Radzie państwa, gdyż zawdzięczają najnowszej epoce czasu swój początek i rozwój. Jest więc w najwyższym stopniu niebezpiecznym i przeciwnym konstytucji, jeżeli instytucja sejmów z pewnej strony poddawana jest zawsze negatywnej krytyce, (Potakiwania) gdy nawet niektórzy posuwają się do wezwania, aby sejm wygładzić. To byłoby równo znacznym z unieruchomieniem oświaty ludowej, z udaremieniem kulturalnej ewolucji narodu. Wartość i wewnętrzne uprawnienie konstytucji krajowej nie powinny być podawane wątpliwości pod tym pozorem, że sejm dotąd jeszcze nie zdecydowały się na wprowadzenie powszechnego prawa wyborczego. Sejmy w Austrii tworzą historycznie i organicznie podstawę życia konstytucyjnego; dlatego kto jest za rozwojem życia konstytucyjnego powinien także oświadczyć się za utrzymaniem rozszerzeniem tych podstaw. Jest złudzeniem, jeżeli się wierzy, że między sejmami a parlamentem istnieje wewnętrzne przeciwieństwo. Czynność sejmowa działa zawsze pobudzająco na sam parlament i użyłnia całe życie konstytucyjne. Koło polskie trwa przeto przy przekazaniu muprogramie autonomicznym, przy żądaniu rozszerzenia pola działania sejmów pod względem finansowym, politycznym, kulturalnym i gospodarczym. (Zywe potakiwania).

Stosunek Koła polskiego do państwa zostaje niezmiennym. Wprawdzie dokonano się przeobrażenie, gdyż klub ten obecnie w przeważającej większości składa się z ludowych i demokratycznych żywiołów, jednakże zasady polityki Koła polskiego wobec państwa pozostały te same i nie mogą się zmienić. Właśnie w tej okoliczności leży najsilniejsza rękojmia pewności, uwagi i stałości polityki Polaków w tem państwie. (Zywe potakiwania). Koło polskie jest gotowem popierać wszystkie zasadnicze warunki pomyślności i rozwoju państwa pod względem materialnym i moralnym; w szczególności jest ono gotowem czynnie popierać wszystkie usiłowania rządu i stronnictw, które zmierzają do uzdrowienia parlamentu, do przeprowadzenia równouprawnienia narodów i innych zasad konstytucji. Z drugiej strony musi Koło pol. żądać, aby ustawy istniały nie tylko na papierze, lecz były także przeprowadzane. W szczególności trwa Koło pol. przy konstytucyjnej zasadzie wolności wiedzy i nauki, wolności wyznania i sumienia i jest także gotowem zasadę tę energicznie poprzeć, gdyby w rzeczywistości miała być zagrożoną. Lecz Koło polskie nie pojmuje wolności jako swawoli (Zywe potakiwania i oklaski), nie może ono pochwalić, jeżeli w państwie tem nadużywa się wolności do tego aby drażnić najświętsze uczucia religijne lub je prowokować. (Brawa i oklaski).

Koło polskie gotowe jest do przyjaznego zachowania się wobec wszystkich narodów państwa, a jego stanowisko wobec stronnictw zależnem będzie od tego, jakie stanowisko zajmą te partie wobec Koła i polskiego narodu. Stanowisko Koła polskiego wobec rządu zależnem będzie, jak dotychczas od tego, jak się rząd zachowa wobec narodowych interesów Polaków oraz kulturalnych i gospodarczych potrzeb Galicji. Koło polskie spodziewa się z pewnością, że rząd będzie dążył do urzeczywistnienia programu przedstawionego w mowie tronowej, szczególnie w kierunku reformy politycznej administracji, sanacji finansów krajowych. wprowadzenia 2-letniej służby wojskowej, ubezpieczenia na starość i na wypadek

niezdolności do pracy dla robotników i drobnych producentów oraz reform podatkowych. (Zywe oklaski). Koło polskie trwa przy tem, aby ubezpieczenie na starość i na wypadek niezdolności do pracy nie ograniczało się tylko do robotników zawisłych, lecz aby było rozszerzonym na drobnych włościan i drobnych przemysłowców. (Zywe potakiwania). Mowca oświadcza wreszcie, że klub jego głosować będzie za budżetem. (Zywe potakiwania i oklaski).

Następnie przemawiał sprawozdawca Steinwender, poczem Izba uchwaliła 125 głosami przeciw 74 przejść do dyskusji szczegółowej.

Najpierw obradowano nad rozdziałami I. do XVI. Przemawiali pos. bar. Hock i ks. Lichtenstein.

DZIEŃ SŁOWIAŃSKI w WARSZAWIE.

WARSZAWA. Przybyli tu posłowie Kramarz, Hribar i Hlibowicki w towarzystwie jenerała Wołodimirowa. Na cześć gości słowiańskich wydał śniadanie ordynat Kresiński. Po południu toczyły się obrady z wybitnymi przedstawicielami polskiego społeczeństwa. Osiągnięto porozumienie o tyle, że Polacy wezmą udział w pracach przygotowawczych kongresu słowiańskiego i wyślą delegatów do Pragi. Zresztą Polacy zachowali się z wielką rezerwą.

Przeciwko kongresowi powstaje głównie prasa żydowska z „Nową Gazetą“ na czele. Również socjaliści występują wrogo przeciwko kongresowi.

ZAJŚCIA w SAMOS.

KONSTANTYNOPOL. Tureckie dzienniki ogłaszają oficjalną depezę księcia Samos, według której budynek rządowy był aż do chwili przybycia floty bezustannie atakowany przez powstańców, których jednakże odpięrano. Wojska w budynku rządowym nie odnieśli żadnych strat. Wojska tureckie ostrzeliwali powstańcy podczas lądowania, jednakże strzały armat floty rozpedziły ich — Wojska zajęły Waczi i okoliczne wzgórza. Od tej chwili powstańcy zaprzestali ognia. Szef powstańców Sofulis przebiega po kraju i namawia ludność do połączenia się przeciw rządowi, który chce naruszyć przywileje kraju. Wśród powstańców znajdują się wszyscy żandarmi w liczbie 135 wraz z oficerami, cały personal policyjny i kilku urzędników. Agitacja Sofulisa i jego towarzyszy datuje się od 2 lat. Uspokajająca proklamacja ks. Samos niweczy usiłowania Sofulisa. Książę otrzymuje ze wszystkich stron kraju wyrazy hołdu i podziękowania. Także telegram baszy Rajsa donosi, że porządek został przywrócony i stwierdza wielki sukces sultana. Patrole przeciągają po kraju, aby przeszkodzić ucieczce Sofulisa, a okręty ostrzegają wyspy.

NADESŁANE.

Dr. M. C E R C H A

ordynuje od 15 maja w **KRYNICY**

(DOMEK SZWAJCARSKI.)

Nowo otworzona

**Pracownia modniarstwa i Salon mód
Józefy Karmańskiej**

w Krakowie ul. św. Krzyża 7 i piętro
est zaopatrzona w najnowsze modele paryskie. Udziela również P. T. Klientkom porady w wyborze kapeluszy odpowiednich do twarzy fasonu i przybrania.

Wydawca i redaktor odpowiedzialny dr. Antoni Beaupre. Drukarnia „Głosu Narodu“ w Krakowie pod zarządem Stanisława Tomaszewskiego.

TEATR ROZMAITOSCI

w Parku Krakowskim. PROGRAM od 16 do 31 maja. Zmiana obrazów i komedjki co sobotę. Fenom. program nowości.

Nowość: Nareszcie sami. farsa w 1 akcie z francuskiego (grana w Paryżu przeszło 500 razy). Nowa wspaniała serya żywych fotografii: Zmach na pociąg. Dziewczyna do wszystkiego, Przez płoty i rowy. — Edn Mustafa Troupe, wspaniały orientalny akt ekwilibrystyczny. Les 5 Cluquots, najznakomitsze tancerki akrobatyczne. Berta Palaggi, akt wokalny. Nowość bioskopowo-transformacyjna. Tom Butler, najkomiczniejszy cyklista. Miss Leona, niezrównana dama elastyczna. Miss Elly, żonglerski akt na drucie.

Kierownik art.: Rud. Franziak. Kapelmistrz: St. Czyżowski
Początek o godzinie 8 wieczór.

Bilety bez nadwyżki są wcześniej do nabycia do godziny 6 w cukierni WP. Brzeziny, róg ul. Szewskiej i Rynku.

W każdą niedzielę i święto: Koncert orkiestry p. Czyżowskiego pod osobistym kierownictwem. Po przedstawieniu codziennie w sali restauracyjnej tejże orkiestry do g. 1 w nocy. Wstęp wolny **KONCERT**

Restauracja renomowana.

Nowości otrzymane na skład główny poleca
Księgarnia Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie
 (Rachunek w c. k. Urzędzie poczt. kasy oszczędz., l. 69057). Tel. L. 68:25
Najnowsze wydawnictwa.

Balicki A. E. Dla ludzi Po-
 wieść. Luźne karty współczesne-
 go rękopisu 4—
 W oprawie płóciennej 5—

Bakowski K. Zamek krakowski.
 Wydanie drugie przerobione na
 podstawie odkryć w latach 1905
 i 1906 1:20

Burckhardt J. Kultura odro-
 dzenia we Włoszech. Tłumacze-
 nie według VIII wydania, opraco-
 wanego przez L. Geigera. Dwa
 obszernie tomy 12—
 W ozdobynej oprawie 15—

Chludzki M. Mięsienie (masarz) i
 jego zastosowanie. Z 54 ilust. 4—

Coppée F. Dobrze cierpienie. No-
 wele. Wydanie drugie 1:50
 W oprawie płóciennej 2:50

Czartoryski A. Pamiętniki i ko-
 respondencja jego z cesarzem Ale-
 ksandrem I. Dwa tomy 8—
 W oprawie płóciennej 10—

Dobrzycki S. Z dziejów litera-
 tury polskiej 5—
 W oprawie płóciennej 6—

Dziakiewicz Wl. Miernictwo.
 Ze 189 rysunkami w tekście, w
 oprawie płóciennej 8—

Halicza B. Nemezis. Powieść z
 czasów wojny rosyj.-japoń. 3:20
 W oprawie płóciennej 4:20

Halleka B. Nowele włoskie. Z
 życia poety. Śnieg. 2—
 W oprawie płóciennej 3—

Hello E. Człowiek. Życie — wie-
 dza — sztuka 5—
 W oprawie płóciennej 6—

Hoesick F. Jan Kochanowski w
 świetle dotychczasowych wyni-
 ków krytyki hist. literackiej 4—
 W oprawie płóciennej 5—

Klaczko J. Studya współczesnej
 dyplomacji. Przygotowania do Sa-
 dowy. Z przedmową St. Tarnow-
 skiego 1:50
 W oprawie płóciennej 2:50

Kontrymowicz J. Tragedja 4nzi
 Glinianach. Legenda historycz 5:55
 XIV wieku 4:50
 W oprawie płóciennej 5:50

Kraczyński S. M. W Rosyi
 dziesięciol. XIX w. (Andrzej Ko-
 żuchow 4:50
 W oprawie płóciennej 5:50

Krzyżanowski A. Pasierby. Po-
 wieść na tle współczesnem, po-
 przedzona słowem wstępem Hen-
 Sienkiewicza 4—
 W oprawie płóciennej 5—

Pelczar J. S. Rozmyślanie o ży-
 ciu kapłańskim, czyli ascetyka ka-
 plańska. Wydanie trzecie pomno-
 zone. Dwa tomy 12—
 W oprawie płóciennej 15—

Podwin A. ks. Drogowskazy. Li-
 sty do młodego przyjaciela o ży-
 ciu duchownem i społecznem, o o-
 bowiązkach względem Kościoła, o j-
 czynny i społeczeństwa 4—
 W oprawie płóciennej 4—

Putński K. Szkice i poszukiwania
 historyczne. Ser. III 5—
 W oprawie płóciennej 6—

Rapacki W. Kostka Napierski. O-
 powiadanie MCI pana Krzysztofa
 Scipiona, dworzana Jęgo Królew-
 skiej mości. 2 tomy 6—
 W oprawie płóciennej 8—

Stadtmüller K. Egzamin maszyni-
 sty. Wydanie drugie 1:20

Straszewski M. Filozofia św. Au-
 gustyna na tle epoki 5—
 W oprawie płóciennej 6—

Tretlak J. Goethe i bakata — 50

Tretlak J. Juliusz Słowacki. Hi-
 storja ducha poety i jej odbicie w
 poezji. Dwa obszernie tomy, z 5 ry-
 cinami 15—
 W ozdobynej oprawie płóciennej 17—

Zielonka L. J. Wspomnienia.
 Syberji od r. 1863 do 1869 4—
 W oprawie płóciennej 5—

Do nabycia za pośrednictw. każdej księgarni. Odwrotnie wysyła Spółka Wydawni-
 cza Polska w Krakowie.

Swooszowice Zdrój siarczany i
 zakład kąpielowy
 stacya kolei żelaznej, 8 kilometrów od Krakowa.

**Nowonabywca osuszył park i odnowił gruntu-
 wnie wszystkie budynki:**
 tak łaźienki jak i domy mieszkalne i restauracyę. Kuchnia i restauracya
 pod ścisłym nadzorem lekarskim.

Srodki lekarskie: Kąpiele siarczane, kąpiele borowinowe,
 kąpiele z dodatkiem kwasu węglowego,
 kąpiele wód siarczanych i innych lekarskich wód naturalnych i sztucznych.

Wskazania Gościec (reumatyzm) mięśni i stawów, wypociny
 przewlekłe, obrzęki bolesne po zwichnięciach lub
 złamaniach. Choroby nerwowe i nerwice, porażenia, bóle. Przewlekłe cho-
 roby kobiece. Zolży i próchnienia kości. Kiła w późniejszych o kresach za-
 trucia rżęcią lub ołowiem. Choroby skórne.

Rozrywki i wycieczki: Siedm razy dziennie przybywają
 i tyleż razy z Kalwaryi, oprócz tego utrzymują komunikacyę z Krakowem
 omnibusy. Zwiedzanie muzeów, sal koncertowych i teatralnych w Krako-
 wie. Wycieczki do Tynca, Bielan, Świątnik, Wieliczki itd. Zebrania towa-
 rzyskie, koncerty, zabawy itd. w sali bilard, czytelnia gazet.

Cena mieszkań: od 1 do 4 koron dziennie.

Kąpiele siarczane: 1:00, 1:50 i 2:00 kor. Kąpiel borowinowa
 cała wraz z oczyszczającą 4 kor., kąpiel częściowa od 1 do 2 kor.

Lekarz zakładowy: Prymaryusz **Dr. Józef Bogdanik**,
 kawaler orderu Franciszka Józefa — Wszelkich objaśnień udziela zarząd
 zdrojowy. — Sezon trwa od początku czerwca do 30 go września. 603 0

JEDYNA W KRAJU
FABRYKA PASÓW
 maszynowych
Ignacego Wurma
 w Krakowie ul. Kanonicza L. 18.

Zakład artystyczne
 kamieniarski i budowl
Józefa KULESZY
 naprzeciw cmentarza
 w Krakowie posiada
 wielki wybór goto-
 wych pomników z pia-
 skowca, granitu i mar-
 muru. Podejmuje się
 wykonania grobow.
 w miejscu i na pro-
 wincyi. Telefon 759.

HAFTY
 wyprawy ślubne, suknie, bluzki
 i wszelkie inne.
ANTONINA PIĘTKOWA.
 Kraków, Grodzka 23

Ekstrakt orzechowy
 do farbowania siwych włosów
 wynalazku Juliana Józefowicza perfumera.

Jestto najlepsza roślinna farba, któ-
 rą można w przeciągu 10 minut ufar-
 bować posiwiąle włosy
 na kolor czarny, brunatny, szary i blond.
 We Lwowie: u p. A. Beacocka, ulica
 Hetmańska 4, u Ign. Juhle, Hotel
 Europejski i u p. Piotra Mikolascha
 i Sp.; w Krakowie: u Reima i Sp.
 Rynek gł. linia A-B, J Hanaka i Sp.
 drogueria Szewska, Fr. Zopotha
 drogueria ul. Sienna. Cena flakonu
 kor., 3 flakoniki próbnę 1.20 kor.,
 Przesyłka i skład w Warszawie.
 Nowo-Senatorska 2. (1882)

Za nadesłaniem 80 hal. w znaczkach poczt. otrzymacie:
Ryzyko przy spekulacjach giełdowych
 (Das Risiko bei Börsespekulationen)
Verlag „Fortuna“
 Wiedeń I., Wollzeile 22/1

Hygieniczne wózki dla dzieci,
 uznane na oddziale profesorów i dyrektorów kli-
 niki uniwersyteckiej, w szpitalu dziecięcym św.
 Anny Rady Dwora prof. dra Teodora Eise-
 richa, wystawione na wystawie związku „Schu-
 lingsschutz“ pod kierunkiem Dyrektora Prof. dra
 Teodora Eschericha — są wyrobem znanej fa-
 bryki wózków dziecięcych L. Baumanna w Wie-
 dniu VI., Millorgasse 6, który wysyła na ży-
 czenie eleganckie i obszernie katalogi wysyła.
 oraz wszelkich innych wózków darmo i opłatnie.

Wysprzedaż
R. DITMAR, Kraków Rynek 13,
 rozpoczął ogólną wysprzedaż
Lamp, Szkła i Porcelany
 z powodu zmiany lokalu
do własnego domu Rynek
l. 22, naprzeciw odwachu.

KONCESYOWANA
 reskryptem c. k. Namiestnicwa z dnia 7 stycznia 1908 L. 124.3775
Szkoła rachunkowości państwowej - ogólnej
i kupieckiej
 otwartą została w Krakowie przy ulicy Szujskiego l. 7
 (parter).
 Wykłady teoretyczne jak niemniej praktyczne
 ćwiczenia w księgowaniu prowadzone będą oddzielnie
 dla Pań — oddzielnie dla Panów — według zatwier-
 dzonego szczegółowego programu nauki.
 Dla kandydatów wzgl. kandydatek mających za-
 miar przygotować się w krótszym czasie do egzami-
 nu państwowego otwarto osobny kurs.
 Zgłoszenia przyjmuje kierownik szkoły p. Tobi-
 czyk, Kraków, ul. Szujskiego l. 7 co dzien. od 3-7 popoł.

Półki zapas starczy
 można kupować
 po tej cenie nis-
 kiej w składzie
 pojazdów St. Cy-
 rankiewicza

Powozik nowy lekki małego i
 zgrabnego rozmiaru,
 na jednego konika (lub na dwie ko-
 zy do pociągu) pomieści 6 osób na-
 daje się na górzyste okolice; far-
 tuch, buda, i wybito siedzeń jest
 ze skór, z latarniami komplet za
 K. 550.

Koczek damski czyli kocyk do
 powożenia zupeł-
 nie nowy, wzorowany z obrazu Ko-
 ssaka p. t. Chrzestna matka, jasion
 naturalny, lakierowany, z latarnia-
 mi, w dyszle i orczyki zaopatrzony,
 na jednego lub parę koni, cena K.
 650.

Wózek nowy na resorach, o
 dwóch siedze-
 niach na sprężynach wysłanych
 pomieści 6 osób, z latarniami, z dy-
 szlami na jednego lub parę kuców,
 lakierowany na jasion, wybity wel-
 wetem, jest tanio do sprzedania za
 K. 300.

Krakowskie szory z oku-
 ciem bia-
 na lemu na skórkach lakierowanych
 parę koni (między 15 i pół
 do 16 miary koni), kompletny ten
 zaprzęg z lejcam i dwoma uździen-
 nicami stajennymi, w dobrym stan-
 ie za kor. 160 i powyższe pojaz-
 dy nowe u pani

Maryi Paryl
 byłej kupcowej, upoważnionej do
 sprzedaży a zamieszkałej przy ul.
 Pędzichów l. 15 parter, w
 domu św. Rodziny w Kra-
 kowie.

Zakopane.
 Pensjonat
„Fortunka“
 prowadzony będzie nadal pod oso-
 biłym kierunkiem
Keleny Egerowej.

Uroda znaczy więcej
niż bogactwo!
 Piękna cera można mieć przy użyciu
KREMU VENUS
 usuwającego
 piegł, plamy, opaleniznę
 i liszaje.
 Słoiki à K. 1.50 i 2.50
 oraz

PUDER VENUS
 Pudreczko à 40 hal.
 dla Pań nieszkodliwy, subtelnie de-
 likatnie przylegający do twarzy,
 poleca
 Laboratorium St. Górskiego w Warszawie.
 Główny skład w drogueryi Hana-
 ka mag Farm. Kraków ul. Szew-
 ska 5, oraz we wszystkich aptekach.

Krawaty, Rękawiczki
 poleca
Bolesław Wierzejski
 KRAKÓW, RYNEK GŁÓWNY
 LINIA A-B. RÓG ULICY FLORYAŃSKIEJ

Erlauskie czereśnie
 Koszyk 5 klg. K. 3.50, agrest K. 3,
 groszek zielony K. 3, dostarcza G. łósz
 Béla, (Węgry). Korespondencya ni-
 miecka. 622 0

KILKA DZIEWCZĄT
 starszych oraz młodszych do lat 15
 znajdzie zaraz zajęcie w krakowskiej
 fabryce słomianek. Wiadomość: Kar-
 melicka l. 15, I p. 623 2

Do sprzedania dom
 pod Lanckoroną Nr. 202 składający
 się z 4 ubikacyi z werandą za cenę
 bardzo przystępną. Blizsza wia-
 domość poste restante „202“ Lancke-
 rona. 625

W Ogrodzie
 naprzeciw cmentarza krakowskiego
 poleca się P. T. Publicznosci naj-
 stosowniejsze drzewka i kwiaty, do
 obsadzania grobow, jak również
 przyjmuje się w abonamencie ozdab-
 ianie grobow po przystępnej cenie.
 E. U K L A Ń S K I
 Zarząd Ogrodów. Olsza-Dwór o, p.
 Kraków.

FORTEPIAN
 stary, lecz doskonały do nauki, bar-
 dzo tanio do sprzedania. Również
wielka szafa, kredens i t. p.
 przedmioty. — Ulica Szewska 5-
 11 p. nr. mieszk. 24.

A J E N T Ó W
 dla ubezpieczeń od ognia i na życie
 poszukuje się. Oferty do 10 czerwca
 b. r. pod: Okazicielowi karty rocznej
 II klasy Nr. 352. Poste restante **Kra-
 ków.** 611 5

Szafy i Stół
 ze sklepu bławatnego są z powodu
 zwinięcia handlu za przystępną ce-
 nę do sprzedania. Kraków, Sukien-
 nice, sklep Nr. 1. 601 5

Nigdy nie zaszkodzi
 otaczać się jak
 największą ostro-
 żnością gdy chodzi
 o zachowanie zdro-
 wia i piękności. Dla-
 tego nie należy uży-
 wać kosmetyków takich, któ-
 re oprócz szumnej nazwy ni-
 czem innym nie zalecają się.
 Gdy tymczasem długoletnia
 praktyka i renoma jakimi się
 cieszy, jest dowodem, że pro-
 duktem najlepszym aby wisko-
 wać elastyczność skóry aże-
 łość cery jest **Crème Simonia.**

Młoda inteligentna wdowa
 poszukuje posady gospodynii na ple-
 banji, lub u starszego zamożnego
 wdowca. Zgłoszenia pod W. B. po-
 ste restante Chrzanów w. 610 3

Mydło liliowe
z konikiem.
NAJŁAGODNIEJSZE MYDŁO
NA SKORĘ.